Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 228. Braşov, Marţi-Mercurĭ 16 (28) Octomvre 1896.

Miseriile erei de teróre.

Cetitorii noştri vor afla în numĕrul fóiei nóstre de astădĭ scirĭ diferite, aci mai bune, aci mai rele, dér vor afla şi desvĕlirea unor miserii, de carĭ, aşa se vede, n'am putut scăpa în era de teróre a lui Banffy.

Cu totul întristătóre sunt scirile, ce ne sosesc dela Blaşiu şi din Sĕlagiu.

Am început sĕ mergem calea racului. Blaşiul eram dedaţĭ sĕ-l vedem mergênd înainte cu postulatele şi aspiraţiunile poporului. Astădĭ îl vedem stând sub zodia unui Iosif Hosszu, care a ţinut aşa de mult, ca la spartul têrgului exposiţiei milenare sĕ arangeze fără de nicĭ o necesitate un pelerinagiu al şcolarilor gimnasialĭ la Pesta, sfruntând printr'asta şi ofensând sentimentul public al Românilor, a căror atitudine protestătóre faţă cu mileniul este deja un fapt, ce a întrat în domeniul istoriei şi nu se mai póte schimba prin nicĭ o mascaradă, fiă ea arangiată şi pornită chiar şi dintre zidurile, carĭ odinióră au cuprins simţul şi gândirea marilor apostolĭ ai românismului.

Nu ne mirăm de-un Iosif Hosszu, care nu scim cu ce titlu a ajuns în fruntea gimnasiului din Blaşiu. L'am vĕdut şi l'am cunoscut de-atuncĭ, de când a pus în scenă escursiunea studenţilor la Clujiu, pe carĭ i-a încurcat în vălmăşagul politicei de „înfrăţire" patronate de „Karpategylet"-ul kulturegyletist.

A făcut directorul gimnasiului din Blaşiu politică cu studenţii atuncĭ şi face politică şi acuma, când de sigur érăşĭ nu vor lipsi obligatele representaţiunĭ de „înfrăţire".

Şi cu tóte acestea, fóia bisericéscă-politică din Blaşiu, făcêndu-se foc şi pară din causa unor pretinse „bădărănii", ce s'ar fi comis într'o corespondenţă a „Tribunei", din care am reprodus şi noi o parte, întrébă: „E scopul gimnasiului sĕ facă politică? Nu aţĭ nefericit destui tinerĭ cu aceea, că i-aţĭ băgat în politică?"

Lucrul naibii numai, că în diua de adĭ face mai mare politică acela, care hrănesce flacăra „frăţietăţii", decât acela, care stă la o parte şi-şĭ vede de treburile sale.

Póte sĕ înveţe ceva şcolarii lui Hosszu din drumul ce-l fac la Mecca unguréscă. Asta e adevĕrat. Omul învaţă din tóte, cu atât mai mult tinerul. Dér, deşi chiămarea gimnasiului din Blaşiu este, ca „tinerii sĕ înveţe", ea nu póte fi însĕ, ca prin învĕţătura, ce o iau, ei sĕ se separeze câtuşĭ de puţin de simţĕmintele şi cugetarea neamului lor, pentru care este menită acea şcólă.

Nu scim, décă vom fi înţeleşĭ de către pătimaşii părtinitorĭ ai lui Iosif Hosszu. Ceea ce scim însĕ este, că gimnasiul din Blaşiu a fost până acuma înainte de tóte românesc şi, ca aşedĕmênt românesc, numai acea chiămare nu póte s'o aibă, ca sĕ înveţe pe tinerii sĕi de a se pune fără de nicĭ o necesitate în oposiţiă cu sentimentul general al poporului român.

Aşa-déră sĕ notăm bine: nu faptul în sine, că s'au dus 75 studenţĭ din Blaşiu la „exposiţia regnicolara" importă, ci ceea ce este aicĭ decidĕtor e tristul fapt, că în Blaşiu a fost cu putinţă sĕ se realiseze o astfel de escursiune, cu tóte că nu s'a schimbat nimic nicĭ în starea poporului român, nicĭ în atitudinea acestuia faţă cu exposiţia milenară.

Cei dela fóia din Blaşiu au pierdut jocul din momentul, când s'au pus pe têrĕmul, că n'are sĕ le poruncéscă cutare fóiă, căcĭ ei sciu ce fac.

Décă sciu orĭ nu, se va vedé. Una este însĕ în tot casul fórte dureros, că o învitare a unui ministru unguresc cumpănesce adĭ mai mult în Blaşiu, decât porunca, ce-o dictéză consciinţa naţională fiă-căruĭ Român, care nu vré sĕ se separeze de neamul sĕu.

Acestea din urmă sunt valabile şi pentru ómenii în vêrstă, învĕţătorĭ şi preoţĭ, din Sĕlagiu. Décă au credut şi aceştia, că se vor arăta mai iscusiţĭ decât fraţii lor din tótă ţéra, atuncĭ îi compătimim de pe-acuma, când îşĭ vor muşca buzele de ciudă şi de ruşine, că au uitat măcar un singur moment, că orĭ cât de iscusiţĭ ar fi, ei numai stând şi mergênd împreună cu întreg némul lor numĕră ceva. Altfel nu vor figura, decât numai ca nisce măscăricĭ ai comediei milenare.

Sachsentag-ul dela Sibiiu.

Joia trecută în 22 c. la 3 ó. d. a. s'a ţinut în aşa numitul „Gesellschaftshaus" din Sibiiu „Sachsentag"-ul la care luară parte alegĕtorii saşĭ învitaţĭ din cele 13 cercurĭ electorale între carĭ vr'o 60 Saşĭ *„verdĭ"*.

După ce tóte persónele, carĭ nu erau alegĕtorĭ, precum şi toţĭ, carĭ nu aparţineau celor 13 cercurĭ electorale, fură provocaţĭ sĕ ésă din sală, în presenţa primarului Drotleff, ca representat al autorităţilor administrative, deschise adunarea preşedintele Dr. *Carol Wolff*, salutând pe cei ce s'au presentat şi făcênd o reprivire asupra celor întêmplate dela ultimul Sachsentag din 1890 încóce. Vorbitorul accentuéză că în trei rêndurĭ: adecă în 1872, 1881 şi 1890 a succes a aplana disensiunile ivite între poporul săsĕsc. La Sachsentag-ul din urmă s'a delăturat şi *neîncrederea* pe care o aveau Maghiarii în Saşĭ. In fine strigă un „Hoch" la adresa monarchului.

Urmă apoi numirea secretarilor, după care luă cuvêntul Adolf *Gottschling*, directorul şcólelor reale din Sibiiu: Dice, că la adunare au fost învitaţĭ alegĕtorii din cele 13 cercurĭ, fără deosebire de confesiune şi naţionalitate şi prin acésta comitetul central a sancţionat renunţarea la dreptul pe care poporul săsĕsc îl are cu privire la limba, credinţa şi interesele sale. Pentru aceea mai mulţĭ soţĭ de principii se află îndemnaţi a protesta contra conţinutului învitărei. Declaraţiunea — protest pe care Gottschling o cetesce în faţa adunărei şi rógă sĕ fiă luată la protocol, pe scurt e de conţinutul următor:

„Considerând, că la Sachsentag-ul din 1890 au fost învitaţĭ alegĕtorii saşĭ din tóte cercurile locuite de aceştia; ca la adunarea presentă o sumă considerabilă de alegĕtorĭ saşĭ nu sunt admişĭ; că sunt învitaţĭ alegĕtorii de orĭ ce naţionalitate şi confesiune din cele 13 cercurĭ; că după p. 8, alinea 4 al programului naţional săsĕsc, numai alegĕtorii saşĭ au drept de vot; că tuturor cetăţenilor statului ungar trebue sĕ le fiă permis a-se aduna pe basa intereselor naţionale, economice şi culturale; în fine că adunarea presentă nu póte fi privită ca Sachsentag; subscrişii declară, că nu iau parte la consultările de astădĭ şi protestéză contra orĭcăror urmărĭ ce ar avea Sachsentag-ul present în detrimentul drepturilor şi intereselor poporului săsesc".

Se ridică apoi advocatul Dr. Carol *Lurtz* din Braşov: Declară, că împreună cu soţii sĕi aderéză în principiu la cele espuse de antevorbitorul Gottschling. In invitarea comitetului vede o schimbare totală a raporturilor şi organisaţiunei politice săsĕscĭ, şi din întêmplare s'au adunat *numai* Saşĭ şi nu şi alte naţionalităţĭ la Sachsentag. Prin învitare se eschid dela adunare 65 comune săsĕscĭ. Banffy a promis anul trecut garanţiĭ dér nu le-a dat dovadă despre acésta adunare presentă internaţională. Vorbitorul spune că în numele la 800 Saşĭ verdĭ protesteză contra Sachsentag-ului present, şi face apoi următórele 2 declaraţiunĭ: Mai întâiu îşĭ esprimă respectul deplin faţă cu preşedintele comitetului central; al doilea, declară, că decă va fi vorba de binele poporului, şi décă se va da signalul de luptă, „verdii" vor uita tóte şi vor merge mână 'n mână cu „bĕtrânii" (aplause generale).

După acésta declaraţiă 80 Saşĭ verdĭ se sculară şi părăsiră în tăcere sala adunărei.

Următorul vorbitor a fost Carol *Klein*, preotul orăşenesc din Sibiiu: Regretă depărtarea „verdilor". Dice că adunarea presentă, ca şi cele trecute, e curat săséscă, şi prin învitare nu s'a renunţat nicĭ la un drept naţional săsesc. Fiă-care trebue se conlucre ca sĕ rĕmână intacte cel puţin drepturile susţinute până acum.

Se ridică apoi preotul Carol *Brandesch*: Nu regretă depărtarea „verdilor", şi constată că aceştia au părăsit sala, cu o ţinută bărbătéscă şi adevĕrat naţională. Ii place de manifestaţiunea tinerilor.

Ia apoi cuvêntul raportorul punct. 1 din program. adv. Carol *Schnell* din Braşov: Propune modificarea punctului 8 din programul naţional săsesc în următorul mod: Comitetul central va consta din 9 membri, cu mandat până la proximul Sachsentag, séu cel mult pe o durată de 5 anĭ. Membrii comitetului vor fi 3 din cercurile Sibiiului şi Braşovului, şi câte 1 din cercurile Sighişórei, Mediaşului, Bistriţei, Sebeşului şi Orăştiei. In cas décă după 5 anĭ nu s'ar ţine Sachsentag atuncĭ respectivele cercurĭ au de ales membrii în comitet şi acesta îşĭ alege apoi pe preşedintele şi pe vice-preşedintele. La adunările comitetului pot lua parte şi deputaţii aleşĭ pe basa programului naţional săsesc.

Modificările acestea sĕ primesc unanim.

Se scólă apoi raportorul punct. 2 din program, *Arz v. Straussenburg sen.*, şi propune într'o vorbire mai lungă primirea resoluţiunei luate de comitetul central, în care se enunciă, că *nu e de lipsă* o schimbare a programului naţional săsesc dela 1890, şi că partidul naţional săsesc va protesta la cas décă guvernul ar încerca sĕ atace autonomia municipală bisericéscă séu scolastică a Saşilor.

Resoluţiunea se primesce, şi preşedintele o enunciă în mod festiv ca conclus al Sachsentag-ului.

Se adreséză apoi o depeşă omagială către monarch, şi după ce sĕ realege comitetul central, preşedintele Wolff închide cu o vorbire mai lungă Sachsentag-ul dela 22 Octomvre 1896.

Mişcărĭ electorale.

Caransebeş, 23 Octomvre 1896.

(Coresp. part. a „Gazetei Transilvaniei."

Onorată Redacţiune! In legătură cu raportul meu din 18 a lunei curente, viu a Vĕ împărtăşi, că concovatorul d-lui Péter Brancovicĭ, vice-preşedintele partidului „liberal" din cercul Caransebeşului, a şi aflat rĕsunet, căcĭ astădĭ la órele 3 d. a. s'au întrunit în sala Hotelului „Pomul verde" din loc mameluciĭ partidei „liberale".

Dic mamelucĭ, pentru-că chiar un d-n fisolgăbirĕu a botezat partida sa: „partida mamelucilor".

Şi cine s'a întrunit? Doră ómenĭ cu durere de inimă pentru majoritatea populaţiei din aceste ţinuturĭ? Doră capacităţĭ vrednice de-a sta în fruntea intereselor poporului? — Nicĭ vorbă! Intrégă céta slăbănogilor, tot ce are Caransebeşul şi jurul mai slugarnic au compus aşa numita conferenţă a „liberalilor!".

Ce sĕ lungim vorba! Etă cine a fost: Toţĭ notarii şi judii comunalĭ, bine cunoscutele maşinĭ automate, carĭ se mişcă după voia puternicilor dilei.

Au fost şi câţĭ-va dascălĭ comunalĭ, carĭ de voiă de nevoiă, a bună sémă sub presiune, au căutat sĕ mérgă, căcĭ aşa a dis unul dint'ênşii: „Nu avem ce sĕ facem, trebue se venim, că suntem în mâna lor!" Fiă dis spre lauda preoţimii, că deşi a fost di de têrg, necum sĕ vină la conferenţă, dér nicĭ prin têrg nu s'a arătat, se înţelege, avênd în vedere ca nu cumva césul rĕu sĕ facă pe unul orĭ altul sĕ pĕcătuéscă contra posiţiei lor de păstorĭ ai poporului!

Nunc venio ad fortissimum!...

Diua de 22 Octomvre s'a făcut un „magnum áldomás", de au roşit tóte urechile „liberalilor!". Cam la $2^1/_2$ óre d. a. în Hotelul „Pomul verde" se adunară şi sfat făcură şi din nou candidară pe scumpul şi fostul lor deputat: *Petru Vuja*. El a venit învitat din partea unei comisiunĭ de patru sĕ-şĭ ţină „discursul program". A vorbit întâiu unguresce, apoi românesce şi nemţesce.

Valórea şi efectul, ce l'a avut acest „discurs-program", îl caracterisez cu vorbele unui dascăl de-ai lor, liberal de baştina, care dise: *„Ez volt egy közönseges suszter beszéd!"*

Décă numai aşa sciă vorbi „capul liberalilor" d-l Vuja Péter, încât chiar ai lui sĕ-l persifleze, atuncĭ ce sĕ dicem noi, — noi, cărora după disa 'unui Românaş din Ruienĭ, adecă a badii Elisei Iănăşel: „nicĭ un bine nu ni-a făcut", ba din contră: a) părăsindu-şĭ nemul s'a dat într'o tabără mult duşmană noue; b) vorbind aci la conferenţă într'o românéscă de te'ngroziai ascultându-l, ni-a batjocorit limba şi nu s'a sfiit a da pe faţă, că este cel mai

înflăcărat adict al liberalilor, adecă cum ḑisei mai sus, al duşmanilor noştri.

Dér ce sĕ-i dăm atâta importanţă omului, care de mult e perdut pentru noi?

Am raportat aceste din punct de vedere al interesului comun, ca sĕ se sciă cum şi în ce chip se sforţéză „liberalismul“ pe la noi, şi mai ales întru cât işi sciu ai noştri împlini datorinţele, şi cum ţin la programul nostru şi la conclusele conferenţelor nóstre naţionale.

Atât de-ocamdată. Despre alegere voi raporta la timpul sĕu.

δ.

Pocăiţi-vĕ, pocăiţi-vĕ, că se apropiă împĕrăţia cerurilor.

Voi toţĭ, carĭ din sĕrăciă, din nepricepere, din filotimiă, din o amiciţiă rĕu înţelésă, din poruncă cu autoritate fără paragrafĭ, v'aţĭ angajat şi aţĭ luat căpară (arvună) 1 fl. ca sĕ luaţĭ după vot 100 fl., sĕ sciţĭ, că până trăesce omul nicĭodată nu-i prea târḑiu, pentru-că Dumneḑeu primesce pocăinţa pĕcătosului şi la a 11-a óră.

Décă mai ţineţĭ la nému1 vostru, la odihna sufletului vostru, la onórea, cu care sĕ vĕ presentaţĭ între noi; Vĕ rog *nu luaţĭ parte la alegerile*, ce se fac cu banĭ, pentru-că e mai mare puterea lui Dumneḑeu, decât a ómenilor.

Braşov, 15 (27) Oct. 1896.

Axentie Sever.

Candidaţĭ cu duiumul. Foile unguresci şi în deosebĭ „Egyetértés“, nu înceteză de-a susţiné, că în cercul Năsĕudului ar avé de gând sĕ candideze ca „propagator al politicei partidei poporale catolice“ d-l Gerasim *Domide*, unul din membrii comitetului, care a fost condamnat în procesul Memorandului. E vorba, că el ar voi sĕ bată pe candidatul guvernamental, *Csokán* János. Noi ne-am dat părerea, că scirea acésta va fi născocire, căcĭ nu ne vine a crede, ca tocmai d-l Gerasim Domide sĕ facă un asemenea pas în detrimentul solidarităţii partidului, fiă chiar şi pentru a combate pe un candidat guvernamental. Totuşĭ fiind-că se susţine atât de constant acea scire, ar fi, credem, de lipsă ca însuşĭ d-l Gerasim Domide sĕ-o desmintă.

„Egyetértés“ mai află tot-odată, că în Caraş-Severin s'ar fi pus în fruntea activiştilor protopopul *Popovicĭ* din Lugoşiu şi advocatul Dr. Ştefan *Petrovicĭ* şi că aceştia ar voi ca Românii sĕ încheie un pact cu partida poporală, ca Slovacii, şi acéstă faimă este tot de natura celei de mai sus şi este ca şi acésta dubie şi neconfirmată.

Ungurii vor cu orĭ-ce preţ sĕ scótă la ivélă o mişcare „activistă“ română, de aceea publică faima necontrolate după cum le vin la urechĭ. „Magyarország“ spune în numĕrul sĕu cel mai nou, că deja Gerasim Domide s'a retras dela candidatură şi se va retrage în cele din urmă şi Csokán Iános, ca sĕ facă loc Jidanului Horovitz. Va se ḑică jocul cu Jidanul se repetă pretutindenĭ.

CRONICA POLITICĂ.

15 (27) Octomvre.

In cercurile politice din *Bucurescĭ* se vorbesce, că **visita regelui sêrbesc la curtea română** signaliséză o *apropiare a Serbiei de tripla alianţă*.

*

Depeşĭ sosite din **Constantinopol** anunţă, că ambasadorii puterilor strĕine din nou au adresat o *notă colectivă* „Porţii, în care cer deslușirĭ asupra mĕsurilor pe carĭ guvernul otoman le-a luat pentru de-a încassa, prin arunc după cap, dela întréga poporaţiune fără deosebire de limbă şi confesiune suma de $2^1/_2$ milióne piastri turcescĭ. Se asigură că din banii aceştia guvernul turcesc voesce sĕ cumpere *arme pentru poporaţiunea mohamedană*.

*

„*Hamburger Nachrichten*“ organul luĭ Bismark face descoperirea sensaţională, că la 1890 pe lângă alianţa *austriaco-germană* exista o înţelegere deplină şi între **Germania şi Rusia** cu privire la faptul, că în cas décă unul din ambele imperii va fi atacat, atuncĭ celalalt sĕ observe *neutralitate*. Inţelegerea acésta, după retragerea lui Bismark nu s'a mai renoit, şi *Caprivi* ar fi *refusat* continuarea asigurărei reciproce, cu tóte că Rusia era aplecată sĕ o susţină şi mai departe. Descoperirea acésta a ḑiarului sus numit a produs în întrégă Germania senzaţiă fórte mare.

*

In Petersburg a apărut de curênd o broşură, eşită din péna generalului *Kirejeff* în care acesta espune în liniamente **principiile panslavismului**. Ḑice că *credinţa ortodoxă, autocraţia* şi *naţiunea slavă* trebue sĕ formeze basa paslavismului. Confesiunea ortodoxă este idealul tuturor religiunilor. Numai acel stat póte fi fericit în care domnesce un singur cap şi constituţia statelor parlamentare promovéză numai anarchismul. Nicĭ un Slav nu póte uita, sĕ lo cuéscă el în Ungaria séu în Polonia, *că afară de graniţele Rusiei el mai are fraţi!*

*

Ḑilele trecute a ţinut **Waldeck Rousseau**, fostul ministru frances, înaintea alegĕtorilor sĕi din Roanne, o vorbire interesantă despre *visita Ţarului în Franţa*. Visita acésta — ḑise vorbitorul — dovedesce puterea şi mărirea statului frances. Cele două marĭ puterĭ trebue sĕ fiă solidare cu privire la politica esternă, pentru de-a puté resolva cestiunĭ însĕmnate de interes comun. Raportul pretinesc dintre Rusia şi Francia nu l'au alcătuit cabinetele statelor ci însĕ-şĭ popórele, şi el plătesce maĭ mult decât orĭ ce convenţiune scrisă. Rana, pe care a primit'o Francia dela Germania, n'o póte vindeca timpul.

Studenţii din Blaşiu la mileniu.

„Coresp. part. a Gaz. Trans.“)

Blaşiu, 24 Oct. 1896.

Astăḑĭ au plecat studenţii din Blaşiu, *75 la numĕr* la *mileniu* în frunte cu profesorii Aron *Deák*, Octavian *Banffy* şi Ambrosiu *Cheţan*. Ce e mai ruşinos, dintre studenţĭ sunt *30 octavanĭ*, despre carĭ, orĭ cum, s'ar presupune, că sunt mai copţĭ, fiind aprópe de-a absolva şi sciu ce fac.

Indignarea în Blaşiu e mare asupra directorului Hossu, înscenătorul acestei comedii ruşinóse.

Ĕtă, D-le Redactor, unde am ajuns, când în fruntea aşeḑămintelor nóstre de cultură naţională stau bărbaţĭ, însĕ carĭ vĕnéză după ranguri şi mărire, pe carĭ vor sĕ le aibă nu prin vrednicia propriă, ci din graţia celor ce vréu nouĕ rĕul!

La Năsĕd *Csokán*, la Blaşiu *Hossu*, Vai de şcólele conduse de astfel de indiviḑĭ!

e.

„Intimpinarea“ Blăşenilor la Oradea-mare.

Oradea-mare, 25 Oct. 1896.

Tinerimea română studiósă de aici a aflat şi ea, că studenţii din Blaşiu au de gând sĕ mérgă la térgul din Budapesta. N'am voit sĕ credem, nu mai ales despre Blăşenĭ, dér ne-am convins, că e adevĕr. In séra de 24 Octomvre am putut „întimpina“ la gară 75 de studenţĭ — biata turmă rătăcită, — în frunte cu trei profesorĭ, anume cu *Banffy* (Bonfiniu), *Deák* şi *Cheţanu*, carĭ profesorĭ presimţind întimpinarea *binemeritată* (ce li-s'a făcut, precum audim, *şi în Clujiu*), nicĭ n'au cutezat sĕ iasă din cupeele frumóse, ce duc la térgul, unde şi-or vinde omenia naţională, ci a trebuit ca unii din tinerimea studiósă din loc sĕ intre până la *acei cinstiţi*, şi sĕ le ḑică un: „Bine aţĭ venit...!“

In cupee între cei trei conducĕtorĭ de mare „merit“, şi între studenţii din loc, — între carĭ se aflau şi absolvenţĭ dela Clujiu, — s'a început între altele următorul dialog:

„Am onóre d-lor profesorĭ... ne recunósceţĭ? Incătrău?...

— La Pesta.

— „Dóră la *mileniu*...?“

— Da...

„Apoi vĕ gratulăm... am venit de-altcum se Vĕ — *bineventăm*....“.

— Ne pare bine.

— „*Ba ḑĕu nouĕ nu ne pare bine! Din contră, ni-e ruşine, că ne blamaţĭ institutul*, cu care ne făliam înaintea altora şi cu care nume impuneam chiar şi inimicilor noştri..!“

— „Noi mergem sĕ studiăm“.... — (Statua lui Árpád? căcĭ acum nicĭ chiar gimnastică nu mai e la mileniu. Apoi pentru studiare aţĭ primit 200 fl., subsidiu dela *binevoitorii Blăşenilor* la matura de an...! — (Coresp.)

Nu póte sĕ nu se scârbéscă orĭ-care Român adevĕrat, care până aci se legăna în ilusia, că în Blaşiu avem focular, un loc încă nespurcat de interese meschine, pe care cu fală îl numeam: Roma mică... Şi ĕtă „Roma mică“ plécă la ţéră, sĕ facă compliment binevoitorilor, carĭ chiar acum ne opresc adunările nóstre electorale, călcând în picióre cele mai sfinte drepturĭ cetăţenescĭ ale nóstre.

Ruşine, ruşine ni-e la toţĭ, te pĕtrunde mila, te dóre sufletul, când cele mai frumóse ilusii şi mai scumpe idealurĭ vedĭ cum se prăbuşesc rĕnd pe rĕnd, când un Blaşiu îşĭ perde frumseţa, reputaţiunea ce 'i-au căştigat'o ómenii meritaţĭ cu multă sudóre şi frumóse virtuţĭ, ni-o pierde prin *neprecugetarea, slugărnicia şi laşitatea* unor ómenĭ....

Studenţĭ, carĭ absolvaserăţi în Blaşiu, cu faţa roşiă de ruşine şi indignare strigau cătră Blăşenĭ: "Cum aţĭ putut degenera astfel? Cine v'a *îndemnat* sĕ vĕ dejosiţĭ institutul? Şi le ascultau unii umiţĭ, alţii riḑênd nepăsătorĭ — biata turmă rĕtăcită! Dela cap se împute pescele... Hosszu Jóska va ride acasă de succesul faptelor sale. Conducĕtorii au sĕ pórte rĕspunderea pentru acest fapt ruşinos.

Rĕmasul bun a fost: „*Vĕ compătimim!* Petrecere bună.... Veţĭ veni decoraţĭ....“. Trenul plecase, ducênd ruşinea Blaşiului, ruşinea nóstră a tuturor!

A. Brunet. A.

Din Sĕlagiu.

— 23 Octomvre 1896.

Stim. D-le Redactor! Scim, că colónele preţuitei „Gazeta“ în acest timp critic, când este vorba despre voluica oprirei conferenţei nóstre conchiămate la Sibiiu, apoi despre alte şi alte lucrurĭ de mare interes naţional, sunt ocupate cu aceste cestiunĭ, şi că, prin urmare, spaciul vĕ este fórte preţios. Cu tóte acestea Vĕ rog sĕ daţi publicităţiĭ şi aceste ordurĭ, deórece, precum veţĭ vedé, au un conţinut pe cât de interesant, pe atât de dureros pentru noi Românii din Sĕlagiu, carĭ până aci n'am fost dedaţĭ şi n'am avut ansă sĕ eşim în public cu ast-fel de scirĭ ruşinóse pentru noi.

Mĕ dóre sufletul, când trebue sĕ pun pe hârtiă aceste fapte, şi roşesc la faţă, când vĕd chiar şi Selagiul pus de batjocură celor, ce numai bine nu ne doresc. Dér n'avem ce face, căcĭ faptele vorbesc de sine şi ĕtă cum:

In 20 l. c. *a plecat din Zĕlau cu trenul cătră Budapesta al doilea transport de învĕţătorĭ românĭ, ca sĕ visiteze esposiţia milenară*. Transportul prim, care, pe cât scim, a plecat în 27 August, a fost compus numai din învĕţătorĭ, ér acuma s'au aflat şi *preoţĭ, carĭ au luat parte la acea escursiune*, sub pretext că sunt *catecheţii şcólelor (!!)* Transportul şi de astă-dată a fost condus de inspectorul şcolar Dr. Petri Mór.

N'am putut afla încă numele fiă-căruĭ învĕţător şi preot; am convenit însĕ cu vre-o câţĭ-va, carĭ la noi duc rolul principal în ale învĕţătorilor, şi de aci deduc, că décă a mers la esposiţiune d-l *Vasilie Oltean*, învĕţător în *Pereceiŭ* şi *vice-preşedintele „Reuniuneĭ învĕţătorilor românĭ sĕlăgenĭ“*, apoi *Alexiu Fedorca* învĕţător în *Şimleu* şi *notarul prim al reuniuneĭ*, mai departe *Mihail Bobiş*, învĕţător în *Supurul de sus* şi *membru în comitetul reuniuneĭ* (pe acesta nu l'am vĕḑut în persónă, dér se spune, că şi dênsul acolo a fost), *Macedon Botian* din *Cosniciu*, *Bruchenthal* din *Marca* etc.: atuncĭ trebue că au mers un numĕr fórte mare de învĕţătorĭ, pe carĭ domnii mai sus numiţĭ îi vor fi sciind pe toţĭ.

Destul atâta, că învĕţătorii pe carĭ ierĭ-alaltăierĭ comitetul despărţĕmântului sĕlăgian-chioran îĭ premia (pe A. Fedorca în sĕptĕmânile trecute l'au premiat cu 4 galbinĭ) astăḑĭ sunt cei mai bunĭ şi patentaţĭ „patrioţĭ“, şi cu fruntea ridicată merg la Budapesta pentru de a visita esposiţiunea milenară.

Ce va ḑice óre la acestea d-nul *Pop George de Băsescĭ*, *Andreiŭ Cosma*, *Dr. Ioan Nichita* şi alţĭ fruntaşĭ românĭ, carĭ şi-au pus în gând ajutorarea învĕţătorilor sĕlăgenĭ prin premii? Dér óre ce va ḑice d-l vicar Alimpiu Barbolovicĭu, vĕḑênd, că învĕţătorul din Şimleu este de-asemenea un patentat milenarist?

Sĕ ḑică cine ce va ḑice, noi însĕ o spunem de cu bun timp, că cu durere am luat la cunoscinţă acest fapt şi vom ţiné în memoriă pe „patrioţii“ de nou patentaţĭ la fiă-care ocasiune, ér încât se referesce la învĕţătorul din Şimleu *Al. Fedorca*, pentru care în tot anul banca nóstră „Silvania“ a votat un ajutor de 100 fl. şi mai bine, vom îngriji, şi în adunarea generală viitóre ne vom folosi de drepturile de acţionarĭ, pentru de a nu mai puté călĕtori la Budapesta pe banii Românilor.

Acestea de cu bun timp le recomandăm şi în atenţiunea direcţiuneĭ băncei „Silvania“, care avênd nobile intenţiunĭ, numai acuma a edificat, precum aud, o şcólă frumósă pentru Şimleu cu vre o 3000 florinĭ.

Acestea întru-cât se referesce la învĕţătorĭ; mai avem însĕ sĕ spunem şi altceva şi adecă:

Tot în 26 l. c. au plecat cu trenul din Şimleu (vre-o 13 vagóne) *aprópe 200 ţĕranĭ românĭ şi ungurĭ* tot la esposiţiunea milenară, sub conducerea a 2 solgăbirăĭ. Acest transport s'a împărtăşit de alt-cum de favorul, că ministrul-president Banffy, fitorul deputat al acestui cerc, *li-a solvit spesele de călĕtoriă până la Carei*, ér în Csárda „*Debreczen*“ de pe teritoriul esposiţiunei li-a dat un prânḑ comun.

La acest prânḑ s'a întâmplat cel mai scandalos lucru ce s'a putut întâmpla vre-odată cu noi Românii.

Preotul român din Zalnoc, d-l **Ioan Pop** *a început într'un toast unguresc a mulţămi şi preamări pe* **Banffy**, *din beuturile cui a se ospĕta, însĕ miserabilii, carĭ îl încungiurau*, de sigur la îndemnul celor ce îl au condus, *au pretins*, *sus şi tare, ca Ioan Pop* sĕ **vorbéscă românesce**, *şi preotul nostru, fără de a-se teme că-l va cutropi Dumneḑeu în acel moment, a vorbit în totă odihna românesce, lăudând şi preamărind pe actualul guvern şi sistem de guvernare.*

D-le Redactor! Ce ḑicĭ D-ta la tóte acestea? Sunt acestea lucrurĭ cinstite? Şi ce merită cei ce le-au făcut?

Un Român.

SCIRILE ḐILEI.

— 15 (27) Octomvre.

Armata la alegerĭ. Afiăm, că adĭ dimineţă au plecat de aicĭ la Chezdi-Oşorheiu nu mai puţin, ca *o jumĕtate de batalion de ostaşĭ* dela regim. de infanteria nr. 50 din loc, **înarmat fiă-care ostaş cu câte 100 patróne**, pentru „a asigura libertatea alegerei de deputat“, ce are sĕ se facă acolo. Tot aḑĭ-diminéţă şi tot în acelaşĭ scop a plecat, sub comanda d-lui căpitan *Biju*, *încă o companiă de ostaşĭ la Covasna, de-asemenea fiind înarmat* **fiă-care ostaş cu câte 100 patróne**. Ni-se spune, că *şi restul infanteriei staţionate aicĭ, ba chiar şi honvedimea a primit ordin de mobilisare* din incidentul alegerilor.

—o—

Un proces interesant. Notarul comunal din Banova a făcut arĕtare contra plebanului rom. cat. Romuald Zajmus, că acesta a refusat sĕ dea un estras matricular în limba maghiară rĕspunḑênd în

scris următórele: „Resping sila impusă prin trimiterea de rescripte în limba maghiară, căcî limba maghiară numai între Maghiarî are îndreptăţire. Liberalismul d-tale şi a superiorilor d-tale îi face pe ómenî sclavî. Ca cetăţén al statului pretind sĕ-mî respectaţî dreptul, ca Croat pretind sĕ observaţî ceea-ce îmî compete. Nu iau în sémă rescriptele maghiare“. Judecătoria cercuală din Zsolna îl osândi pentru acésta pe Zajmus la *două sĕptĕmânî temniţă şi 50 fl. amendă*, ér tabla prefăcù pedépsa de închisóre în 150 fl. pedépsă în banî.

—o—

Instalarea oficială a noului preot dela biserica S-lui Nicolae din loc, a d-lui Dr. V. *Saftu*, s'a făcut Dumineca trecută. D-l protopop I. *Petric* a presentat poporului pe noul preot, aducĕnd la cunoscinţă întărirea sa din partea Consistorului şi punĕndu-i la inimă în cuvinte bine simţite, sĕ lucreze cu credinţă pentru promovarea intereselor bisericei şi ale poporului. D-l Dr. *Saftu* a rĕspuns, declarând solemnel, că va lucra în tótă viéţa sa cu sinceră abnegaţiune şi devotament pentru apĕrarea poporului şi pentru promovarea intereselor nóstre şcolare şi bisericescî. Declaraţiunile însufleţite ale d-lui Dr. Saftu au fost întêmpinate cu vii urărî de „sĕ trăéscă“.

—o—

Principesa Maria — colonel român. Regimentul de roşiorî, al cărui comandant este principele Ferdinand al României, a dat alaltăerî un dejun la clubul militar în onórea principesei Maria, care a fost numită colonel de onóre al regimentului. Principesa Maria era îmbrăcată în uniformă de roşiorî, tunică şi chipiu, şi fustă neagră. La acest dejun au luat parte şi marele duce Boris şi principele de Saxa Coburg Gotha cu suitele.

—o—

Cununia principelui moştenitor italian. Cununia civilă şi bisericéscă a principelui de Neapole cu princesa Elena de Montenegro s'a sĕvêrşit cu mare pompă Sâmbătă în 24 c. în Roma. Entusiasmul poporaţiunei era la culme şi convoiul regesc pretutindenî era întêmpinat cu urale nesfêrşite. 400 de porumbî de postă provĕḑuţî cu scrisorî au fost liberaţî ca sĕ ducă prin întrégă Italia vestea îmbucurătóre. Dela toţî Suveranii statelor europene au sosit felicitărî căldurόse la adresa tinerei părechî şi a socrilor. Din incidentul acesta Regele Umberto subscrise multe decrete de amnestiare.

—o—

Osândită pe nedreptul. Tribunalul din Amiens a osândit la 1887 pe o vĕduvă cu numele Druaux la temniţă pe viéţă, fiind suspicionată, că ea ar fi otrăvit pe soţul ei. Vĕduva Druaux înzadar nega totul, şi chiar nicî medicii nu putură nimic constata la secţionare, că soţul ei ar fi fost otrăvit, totuşî tribunalul o osândi. Deja şésă anî împlini vĕduva Druaux în arest, când se descoperi, că în odaia aceea, în care locuise ea împreună cu soţul ei se afla un cuptor, din care eşiau nisce gazurî stricăciόse, carî au causat mόrtea lui Druaux. In urma acestei constatărî nenorocita vĕduvă Druaux a fost graţiată.

—o—

† Eliă Vlassa. Din Blaşiu ni-se împărtăşesce trista scire, că venerabilul canonic metropolitan de-acolo *Eliă Vlassa* a rĕposat Dumineca trecută, în 25 Octomvre n., în anul al 84 lea al vieţii şi al 54-lea al preoţiei. Dênsul a fost cel mai vechiŭ între actualii canonicî ai capitulului metropolitan din Blaşiu. Ca bărbat cu familiă, crescut în mijlocul poporului, el cunoscea bine referinţele clerului şi ale poporului nostru dela sate, faţă cu care arăta multă iubire şi bună voinţă. In cestiunî de interes comun naţional, Vlassa scia sĕ se avênte mai pe sus de veleităţile confesionale; era un vrednic representant al vechei nóstre generaţiunî şi ţinea cu multă sânţeniă la conservarea intactă a limbei şi obiceiurilor strămoşescî. — Dumnedeu sĕ-l odihnéscă în pace!

—o—

Constituirea societăţii „Petru Maior“. Ni-se scrie, că în 18 Oct. n. c. societatea de lectură „*Petru Maior*“ din Budapesta s'a constituit pentru anul şcol. 1896/7 în următorul mod: Preşedintele: Radu *Cupariu*, stud. fil.; vice-preşedinte: Nicolae *Ionescu*, stud. jur.; secretar: Cornel *Pincu*, stud. jur.; notarî: Victor *Florian*, stud. jur. şi Paul *Chimbir*, stud. med.; cassar: Ioan *Pascu*, stud. jur.; controlor: Nicolae *Ittu*, stud. med.; bibliotecar: Dumitru *Lupan*, stud. fil. Despre acéstă constituire sunt rugate a lua notiţe şi celelalte ḑiare române ale nóstre. De-odată cu constituirea, societatea a hotărît sĕ dea şi un *apel* pe care-l publicăm mai jos. Recomandăm cu tótă căldura acest apel în atenţiunea binevoitóre a publicului român, şi-l rugăm şi din a nóstră parte sĕ nu pregete a sprijini după vredniciă acéstă societate, care e singurul focular de cultură naţională pentru tinerimea nóstră dela şcólele superióre din Budapesta.

—o—

Ciocnire de trenurî. Din Petersburg se depeşéză, că lângă Tiflis s'au ciocnit Vinerea trecută două trenurî de pe linia Wladikowkas. O locomotivă şi 14 vagóne au fost cu totul nimicite, *10 persóne au fost omorîte*, ér mulţî pasagerî sunt mai greu séu mai uşor răniţî.

—o—

Liferare. Direcţiunea căilor ferate ung. şi a fabricelor de maşinării din Cluşiu, apoi direcţiunea fabricelor de fier şi oţel din Diosgyör publică concurs pentru liferare de scândurî, laţurî, stâlpî, şindile şi alte obiecte de lemn. Terminul de concurs este până 18 resp. 10 Noemvre a. c. Detailurî se pot căpĕta la camera comerciala din loc.

Conferenţă a alegĕtorilor românî în Şiria.

Şiria, 13 (25) Oct. 1896.

Consecuenţi atitudinei lor de până acum, conducĕtorii cercului electoral Şiriei au ţinut sĕ manifesteze nu numaî esistenţa partidului naţional român, dér sĕ şi arate, că înţeleg a-şî face datoria la tóte ocasiunile date. De aceea ei au convocat pe aḑî o conferenţă a alegĕtorilor românî, la care bravii ţĕranî au şi rĕspuns în numĕr mare.

Conferenţa s'a ţînut în curtea reşedinţei protopopescî. *Din partea administraţiunei a fost de faţă însu-şî fisolgăbirĕul Páris Gábor, precum şi notarul Balta.* Trebue sĕ amintesc, că preoţii şi învĕţătorii din tract au venit şi ei aprópe toţî.

Conferenţa a fost deschisă de d-l Dr. Iacob Hotăranu, unul din convocatorii ei. S'au ales apoi preşedinte *ad hoc* d-l G. Popovicî, protopop, ér notar preotul I. Morar (Măderat), după care s'a procedat la alegerea clubului electoral cercual, alegêndu-se preşedinte d-l dr. I. Hotăranu, vicepreşedinte d-l G. Popovicî, protopop, notarî I. Morariu (Măderat) şi Filip Leuca (Pâncota), ér membri Teodor Stan (Cherechiu), Iuliu Grofşoreanu (Galşa), P. Vanc (Măderat), I. Cure (Covăsinţ), S. Budu (Pâncota), G. Pap (Ariş), Melentie Pop (Drauţ), I. Morar (Têrnova), Manase Popescu (Arăniag), T. Terebenţiu (Galşa) şi V. Popovicî (Şiria);

D'asemenî s'a precedat la alegerea delegaţilor pentru **conferenţa naţională.** S'au ales d-nii dr. Iacob Hotăranu, I. Morariu (Măderat) şi suplenţî dr. St. Pop (Arad) şi Russu Şirianu.

Vorbitorii d-nii G. Popovicî şi îndeosebî preotul I. Morariu au insistat asupra însemnătăţii conferenţii, arătând motivele pentru care nouĕ Românilor şi de astădată ni-se impune *passivitatea.*

S'a votat apoi cu unanimitate următórea resoluţiune:

I. Intrunitî în conferenţă electorală, alegĕtorii românî din cercul electoral al Şiriei se declară solidarî cu clubul electoral central român din Arad, căruia ii votéză încredere.

II. Ia spre cunoscinţă cu mâhnire interzicerea conferenţii naţionale convocată la Sibiiu pe 12 (24) c., interḑicere, pe care o consideră ca o călcare a drepturilor electorale înscrise în lege *şi protestéză solemn în contra acestui act de volnicie.*

III. Spoliaţî de esercitiul liber al drepturilor constituţionale şi în faţa uneltirilor guvernului, care tinde sĕ înăbuşe în chip subversiv orî-ce avênt naţional şi mai ales ca naţiunea română sĕ-şî esprime liber voinţa, declarăm că *ne abţinem dela alegerile dietale şi considerăm ca o deserţiune dela programul naţional ori-ce act menit a slăbi orî a sparge solidaritatea*, a cărei păzire, mai ales în vremurî de grele încercărî, ca în present, o socotim de o supremă datoriă pentru fiă-care Român.

IV. Invităm clubul central român din Arad sĕ ia tóte mĕsurile necesare pentru accentuarea esistenţei partidului naţional român şi mai ales suntem dornicî de acţiunî menite sĕ întăréscă partidul şi sĕ-i dea gloria ce-l încoronase în acţiunile sale de luptă comună cu aliaţii noştri sêrbî şi slovacî.

După acestea ţĕranul N. Lăzărescu a conjurat pe alegĕtorî se respecte hotărîrile aduse în conferenţă.

A vorbit apoi d-l V. Mangra, care a felicitat pe cei veniţî la conferenţă şi a arătat necesitatea unei lupte intensive şi a solidarităţii cu conducĕtorii dela centru.

Incheiând conferenţa, d-l protopop Popovicî mulţumesce alegĕtorilor pentru atitudinea lor laudabilă şi-i indemnă sĕ se arate şi pe viitor, dér mai ales în faţa ademenirilor de tot felul şi a terorisărilor, bărbaţî resoluţî, Românî cu inimă.

„Politică naţională“.

Sub acest titlu a apărut ḑilele acestea o broşură scrisă de „*un fost deputat din partida independentă*“. Autorul voiesce sĕ dovedéscă că lupta partidei independente e greşită şi singur politica guvernamentală póte duce la scop. Privitor la *cestiunea naţionalităţilor*, anonimul autor desvóltă următórele idei infecte:

O rană mare deschisă avem noi în cestiunea naţionalităţilor, şi ca un dat trist pentru acésta póte servi declaraţiunea sinceră a lui *Wekerle*, care în timpul ministrupreşedinţiei sale ḑisese odată: „*Atât mĕ înţeleg la ea, cât talpa ghetei mele!*“

Valahii nu pot fi împĕcaţî. *Mocsonyiştii* moderaţî nici-odată nu şi-ău ridicat glasul contra agitaţiunilor comitetului din Sibiiu; *Leonida Pop*, fostul adjutant al monarchului, s'a retras la *Năsĕud* cu pensiune de general, *în mijlocul profesorilor gimnasialî (Cu carî însĕ nu convine nici-odată* — Red.); *Trajan Doda* a trebuit sĕ fiă pedepsit pentru agitaţiune contra statului.

In politica valahă nu póte fi vorbă de împăcare, şi nu esistă partid moderat. Ar trebui trecută administraţia în mânile statului, ar trebui reformată din rădĕcină cestiunea şcolară, ar trebui ajutoraţî din cassa statului *preoţii valahî, şi în fine ar trebui ştersă legea de naţionalitate.* Dér intenţia acésta a nóstră sufere naufragiu în faţa conceptelor de astăḑî ale cercurilor politice din Viena. Este lipsă aicî de voinţa domnitorului. Décă nu se póte crea o pace de drept public: atuncî nicî pacea cu naţionalităţile nu se va crea. Trebue sĕ abḑicem de lupta nóstră îndreptată contra Austriei, pentru ca sĕ câştigăm deplin încrederea monarchului şi sĕ căpătăm *mână liberă* pentru resolvarea cestiunei naţionalităţilor, *cu sprijinul dinastiei.*

Numai în frunte cu monarchul ne putem apuca de munca grea, şi încrederea domnitorului o putem câştiga numai prin *renunţarea la probleme de drept public.*

Aci autorul broşurei infecte se încércă apoi a dovedi, că ce pericol mare ar involva în sine „*sufragiul universal*“, recomandat de *Ugron*, prin care naţionalităţile ar ajunge sĕ fiă representate în mare numĕr în parlament.

ULTIME SCIRÎ.

Roma, 26 Octomvre, Ḑiarul „*Popolo Romano*“ deduce din căsĕtoria moştenitorului de tron italian, că *în tripla alianţă* se vor face în cel mai scurt timp *marî schimbărî.* In cercurile politice italiane se asigură, însĕ, că faimele de natura acésta nu sunt adevĕrate, căcî şi décă raporturile Italiei faţă cu Rusia s'au îmbunĕtăţist, şi faţă cu Francia statul italian face unele concesiunî economice, totuşî basa politicei esterne a Italiei o forméză numai tripla alianţă.

Londra, 26 Octomvre. „*Admirality and Horse Guards Gazette*“ organul oficial al armatei şi marinei englese declară, că *Germania* este singura putere, cu care Englesii, ar puté începe resbel făr' de nicî un scrupul, şi în speranţa, că *resbelul s'ar fini cu victoria armatei englese.* Numitul ḑiar atacă tot-odată în mod direct chiar şi pe *împĕratul Wilhelm.*

Telegrame part. ale „Gaz. Trans.“

Vĕrsare de sânge la Făgăraş.

Făgăraş, 26 Octomvre. Jidovul Magyari *Krausz* din Budapesta venit aicî pentru ca sĕ cumpere voturî dela alegĕtorî, *atât el cât şi corteşii seî au fost ierî rĕu bătuţî la Drăguş. Toţî au rĕmas cu capetele sparte.* **Gendarmii au descărcat armele. Mulţî răniţî.** O bivoliţă a fost omorîtă. *Astă-nópte au plecat de aicî două companii de ostaşî la faţa locului.* Mare agitaţiă.

*

Făgăraş, 27 Octomvre. Desmint în modul cel mai hotărît cele publicate referitor la mine în numĕrul de Dumineca.

Dr. Şerban.

Teatru german. Aséră s'a dat *Ulranda*, dramă întru'n act, de Carmen Sylva. Regretăm mult că n'am fost mai de timpuriu avertisaţî de direcţiunea teatrală pentru a atrage atenţiunea publicului asupra acestei interesante creaţiunî dramatice a înaltei poete.

Vom reveni asupra acestei piese, deocamdată amintim, că a fost de bravii actorî fórte artistic jucată şi putem sĕ constatăm că aşa o trupă bună teatrală n'am avut de mult în Braşov.

Mâne, Mercurî, se va da tragedia de Schiller: *Maria Stuart.*

DIVERSE.

Clădirea cea mai mare de pe pământ va fi fără îndoială turnul ce se va construi în Chicago. Turnul de fier va fi de 1200 urme înalt şi costă 800,000 funţî sterlingî. Basa turnului are o estensiune de 326 m. cubicî.

Goncourt şi Heine. Edmond de Goncourt era un admirator înfocat al lui Heine. Fórte des în ḑiarul „Journal“ al fraţilor Goncourt se găsesce vorba de Heine. Chiar în ultimul volum, apărut acum câte-va lunî, Edmond de Goncourt povestesce un episod, prea puţin cunoscut din viéţa lui Heine. Cam la 1837 Heine suferea fórte serios de o bólă de ochî. Cu ocasia unui consult de medicî, unul dintr'ênşii d-l dr. Gruby, ungur, susţine că acéstă bólă e un început de paralisie a măduvei spinărei. Ceilalţî medicî împreună cu Heine au luat drept falsă acéstă diagnosă. După doi-spreḑece anî acelaşî dr. Gruby fù chemat la Heine. Acesta se afla lungit jos pe un covor şi abia mai trăia. Heine îl întrebà: — „Doctore va mai dura mult acéstă bólă?“ Medicul rĕspunḑĕndu-i, că acéstă bólă ar mai puté dura mulţî anî, Heine îi ḑise: — „Te rog nu cumva sĕ spui ceva soţiei mele“. Umorul nu părăsi pe poet nicî chiar în acea oră tristă. Gruby voind sĕ probeze puterea muşchilor feţei, întrebà pe Heine décă ar puté sĕ şuere. — „Nu“, rĕspunse poetul; „nicî chiar de aşî vedé o piesă a lui Scribe“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Bursa de Bucuresci
din 21 Octomvre n. 1896.

Valorī	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banī gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101 $^1/_2$
Renta amortisabilă	5%	„ „	98. $^3/_4$
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	100.—
„ „ din 1893	5%	„ „	100.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	95 $^1/_4$
„ „ (Impr. de 32. $^1/_2$ mil.	4%	Ian.-Iulie	87 $^3/_3$
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	87. $^1/_2$
„ „ (Imp. de 274 m. 1890	4%	„ „	87. $^1/_2$
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	87. $^1/_2$
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	87. $^1/_2$
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	87. $^1/_2$
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	103 —
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	290.—
Oblig. comunei Bucuresci 1883	5%	Ian.--Iul.	95.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	95 $^3/_4$
Scrisurī fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	91. $^1/_2$
„ „ urbane Bucuresci	6%	„ „	94 —
„ „ „ „	5%	„ „	90. $^1/_8$
„ „ „ Iașī . .	5%	„ „	83.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v.	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1720.
Banca agricolă	500	150 v.	229.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	439. $^1/_2$
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	460.-
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	300 --
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 %	1000	„ „	—.
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	.—
20 francī aur			—.—

S C O M P T U R Ī:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurī pe efecte	6%	Petersburg . .	4 $^1/_2$%
Casa de Depunerī	5 $^1/_2$	Berlin	5%
Londra	5%	Belgia	3%
Viena	4.—	Elveția	4 $^1/_2$

Cursul la bursa din Viena.
Din 26 Octomvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.40
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.05
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 $^1/_2$% .	122.—
Impr. căil. fer. ung. in argint 4 $^1/_2$%	100.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121. –
Bonurī rurale ungare 4% . . .	97.10
Bonurī rurale croate-slavone. . .	97.30
Imprum. ung. cu premii	155.50
Losurī pentru reg. Tisei și Segedin.	137.50
Renta de hârtie austr.	101 05
Renta de argint austr.	101.15
Renta de aur austr.	121.85
Losurī din 1860	144.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	938.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	406.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	368.—
Napoleondorī.	9.53
Mărcī imperiale germane . . .	58.77 $^1/_2$
London vista	119.85
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.42 $^1/_2$

Cursul pietei Brașov.
Din 27 Octomvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orī	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenī	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescī	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcī germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescī	Cump.	— —	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul losurilor private
din 21 Octomvre 1896

	cump.	vinde.
Basilica	6.50	7.—
Credit	196.75	197.75
Clary 40 fl. m. c. . .	57.—	58.—
Navig. pe Dunăre . .	140.—	143.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.25	28.25
Laibach	22.75	23.25
Buda	58.—	59 —
Palffy	57.57	58.75
Crucea roșie austr. .	18 —	18.50
dto ung. . .	10.—	10.50
dto ital. . .	11.50	12.—
Rudolf	22.—	24.—
Salm	70.—	71.—
Salzburg	26.—	27.—
St. Genois . . .	71.25	72 —
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine 4 $^1/_2$% 100 m. c.	145.—	150.—
dto 4% 50 .	69.—	73.—
Waldstein . . .	60.—	62.—
Sêrbescī 3% . . .	34.50	35.40
dto de 10 francī	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	121.—	122.—